CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Język angielski**
Poziom:	**Poziom rozszerzony**
Formy arkusza:	MJAP-R0-100 (wersja A, wersja B), MJAP-R0-200
Termin egzaminu:	7 maja 2026 r.
Data publikacji dokumentu:	26 czerwca 2026 r.

Zasady oceniania zadań zamkniętych oraz zadań otwartych krótkiej odpowiedzi

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadania otwarte sprawdzające znajomość środków językowych

1. W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna.
2. Akceptuje się wyraz zapisany wielką literą zamiast małą i odwrotnie. Powyższe ustalenie stosuje się pod warunkiem, że zdający nie naruszył innych zasad pisowni, np. pisowni nazw własnych.

Zadania otwarte sprawdzające rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych

1. Odpowiedź musi być komunikatywna dla odbiorcy, zgodna z poleceniem oraz musi wskazywać, że zdający zrozumiał tekst.
2. O ile zasady oceniania określone dla danego zadania nie stanowią inaczej, odpowiedź nie jest akceptowana, jeśli zdający:
   - popełnia błędy, które
     - zmieniają znaczenie wyrazu, np. *coat water in the river* zamiast *cold water in the river* w zadaniu 3.4.
     - powodują, że użyty wyraz nie byłby zrozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst, np. *the ceartanty of his comments* zamiast *the certainty of his comments* w zadaniu 6.7.
     - powodują, że odpowiedź jest niejasna, dwuznaczna lub wieloznaczna, np. *all concert* zamiast *for long enough* w zadaniu 6.8.
   - używa zapisu odzwierciedlającego brzmienie wyrazu zamiast zapisu w poprawnej formie ortograficznej, np. *frizing temperature of the river* zamiast *freezing temperature of the river* w zadaniu 3.4.
   - udziela odpowiedzi, która
     - nie jest wystarczająco precyzyjna, np. *people parade through the town* zamiast *the teams parade through the town* w zadaniu 3.2.
     - nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę; nie jest logiczną odpowiedzią na pytanie, np. *how wrong my comments were* zamiast *how wrong his comments were* w zadaniu 6.7.
   - udziela dwóch odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna, np. *3 or 10 seconds* zamiast *10 seconds* w zadaniu 3.3.
   - podaje poprawną odpowiedź, ale uzupełnia ją elementami, które nie są zgodne z tekstem, np. *his own comments about Claudia* zamiast *his own comments* w zadaniu 6.7.
   - udziela odpowiedzi w języku innym niż wymagany w danym zadaniu, np. *there is a parada* zamiast *there is a parade* w zadaniu 3.2.

3. Jeżeli lukę należy uzupełnić liczebnikiem, numerem telefonu, godziną lub wyrazem/wyrazami o wysokiej frekwencji w języku angielskim, wówczas wymagana jest pełna poprawność zapisu.
4. Jeżeli lukę należy uzupełnić wyrazem/wyrazami o niskiej frekwencji w języku angielskim, dopuszczalne są błędy językowe i/lub ortograficzne, o ile nie zakłócają komunikacji, a odpowiedź wskazuje, że zdający zrozumiał tekst.
5. Jeżeli lukę należy uzupełnić dłuższym fragmentem tekstu lub zadanie wymaga odpowiedzi pełnym zdaniem, kluczowe jest przekazanie komunikatu.

Uwaga!

1. W zasadach oceniania rozwiązań zadań ustalanych dla zadań w konkretnym arkuszu egzaminacyjnym mogą zostać określone wyjątki od powyższych zasad, np. dopuszczające uzgodniony katalog błędów w przypadku danego wyrazu.
2. Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej[1]		Poprawna odpowiedź	
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	Wersja arkusza	
			A	B
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiadane w naturalnym tempie […].*	II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.	A	C
1.2.		II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi […].	C	B
1.3.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	D	A
1.4.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	A	D
1.5.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	D	C
1.6.		II.3) Zdający określa intencje, nastawienia i postawy nadawcy lub autora wypowiedzi.	C	A

Zadanie 2.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		Poprawna odpowiedź	
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wersja arkusza	
			A	B
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiadane w naturalnym tempie […].*	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	C	D
2.2.			F	A
2.3.			E	B
2.4.			A	F
2.5.			D	C

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

Zadanie 3.

<table>
<tr><th rowspan="2">Zadanie</th><th colspan="3">Wymagania określone w podstawie programowej</th></tr>
<tr><th>Wymagania ogólne</th><th colspan="2">Wymagania szczegółowe</th></tr>
<tr><td>3.1.</td><td rowspan="4">II. Rozumienie wypowiedzi.
Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiadane w naturalnym tempie […].

V. Przetwarzanie wypowiedzi.
Zdający zmienia formę przekazu ustnego […].

I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].</td><td rowspan="4">VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym […] informacje sformułowane w tym języku obcym.</td><td rowspan="4">II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.</td></tr>
<tr><td>3.2.</td></tr>
<tr><td>3.3.</td></tr>
<tr><td>3.4.</td></tr>
</table>

Uszczegółowienia do zadania 3.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 3.1.

Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują, że wyścig po raz pierwszy odbył się w 1966 roku.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

<table>
<tr><th colspan="2">Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)</th></tr>
<tr><td colspan="2">in 1966 / in nineteen sixty-six</td></tr>
<tr><th colspan="2">Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)</th></tr>
<tr><td colspan="2">60 years ago
in the year 1966</td></tr>
<tr><td>in June 1966
on the second Saturday in/of June 1966
on the second Saturday in June in 1966</td><td>akceptowane założenie, że ten konkurs zawsze był organizowany w czerwcu / w drugą sobotę czerwca</td></tr>
<tr><td>in UK in 1966
in 1966 year
on second saturday of June in 1966
in nineteen sixty six</td><td>odpowiedź zawierająca dopuszczalny błąd</td></tr>
</table>

in 1966 in Knaresborough/Knaresboroug	akceptowany jeden błąd w nazwie Knaresborough jeśli zdający dodaje ją do poprawnej odpowiedzi

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
in 966 in 1996 (every) second Saturday in 1966 in the castle	odpowiedź niezgodna z tekstem
1966 year 1966 / nineteen sixty six from/since 1966 June, 1966 / June in 1966 the second Saturday of June in 1966 started in 1966 60 years in (the) UK	odpowiedź niespójna z otoczeniem luki
on June in 1966 at/on 1966	wymagane użycie poprawnych przyimków w kontekście roku / miesiąca / tygodnia
around June, 1966 on second Saturday in 1966	odpowiedź niejasna
in 1966 in Nezbra in Knarsboroug in 1966	poprawna odpowiedź uzupełniona nazwą miejscowości zawierającą więcej niż jeden błąd
in June	odpowiedź nieprecyzyjna
by UK in 1966	odpowiedź poprawna uzupełniona fragmentem niezgodnym z tekstem
neneteen sixty six, nineten sixty six	wymagany poprawny zapis słowny roku 1966

Zadanie 3.2.

Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na to, że bezpośrednio po konkursie odbywa się / rozpoczyna się parada albo marsz przez miasteczko.

Wymagany jest poprawny zapis wyrazów o wysokiej frekwencji, kluczowych do rozwiązania zadania, np. p*arade, march, teams*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)	
there is a parade (through the town) / a parade takes place	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)	
there's a parade in the streets there is a bed parade	odpowiedzi wskazujące na rozpoczęcie parady

there is a parade for contestants the teams parade (through the town) the teams take part in a parade a parade begins/follows/sets off/takes place the marching parade starts a parade is held (in the town) the parade takes place/begins	
the teams create a parade the teams go to / join the parade teams start marching with the parade	akceptowane odpowiedzi, które wskazują, że drużyny przyłączają się do parady
the teams start marching/walking through town the competitors march in the streets	akceptowane odpowiedzi, odnoszące się do przemarszu drużyn/zawodników przez miasteczko
a parade take place in town a parade is taking place teams are starting marching in a parade the teams takes part in a parade	odpowiedź zawierająca dopuszczalny błąd
there is a parade thru the town	akceptowana amerykańska pisownia wyrazu *through*
competitors march throught the town parade throug town starts	akceptowany jeden błąd w zapisie wyrazu *through,* który nie powoduje zmiany znaczenia wyrazu

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
the race begins/kicks off/starts teams are racing the participants set off on the race team changes the decorations are removed and teams change into racing clothes	odpowiedź niezgodna z tekstem
the teams start marching people walk in the streets people parade through the town beds are taking part in a parade	odpowiedź nieprecyzyjna
we have a parade they are taking part in parade they start the parade / they are waking in parade through the town there is organised march in a parade they goes to the parade across the city making in a parade the teams take place in a parade the teams start walking into a parade teams start marching by the town	odpowiedź niejasna
there's parad/pared/parode	wymagany poprawny zapis wyrazu *parade*

there was a parade teams marched in a parade marching in a parade a parade in the town put on funny costumes and then go in parade judges choose the best decorated bed beds are judged the parade starts and then the race is a parade starts/begins a parade team start marching through the town	odpowiedź niespójna z otoczeniem luki
there is a parada	odpowiedź zawierająca zapis w innym języku niż wymagany

Zadanie 3.3.

Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na to, że drużyny startują co 10 sekund.

Wymagany jest poprawny zapis wyrazów o wysokiej frekwencji, kluczowych do rozwiązania zadania, np. *ten*, *seconds*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)
10/ten seconds
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)
10 sec. / 10 s. 10 seconds, one after another 10 seconds one team at a time 10 seconds after 3 p.m.

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
3/13/15/30/14/40 minutes 3/13/30 seconds few minutes	odpowiedź niezgodna z tekstem
interval six runner under 10 minute 10 seconds between other group 10 seconds into those 10 /ten 3 p.m. from 30 to 60 minutes seconds three o'clock (p.m.)	odpowiedź niejasna

10/ten second 10-second interval(s) / 10 seconds intervals 10 second/second's interval 3 seconds ahead roughly ten seconds	odpowiedź niespójna z otoczeniem luki
3 or 10 seconds	dwie odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna
10 sekunds / 10 sek.	wymagany poprawny zapis wyrazu *second*

Zadanie 3.4.

Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na (niską) temperaturę wody w rzece.

Wymagany jest poprawny zapis wyrazów o wysokiej frekwencji, kluczowych do rozwiązania zadania, np. *low*, *temperature*, *water*, *river*, *cold*, *freezing*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)	
the low temperature of the water / the fact that the water is icy cold	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)	
(very) cold water in the river (very) low temperature of the river icy/freezing/cold temperature of the river the coldness of the river/water the (ice) cold water (in the river) cold water ice-cold water icy water/river (the) low water temperature the water being icy-cold water in the river that is icy cold water being insanely cold river being icy water temperature the temperature of the water	odpowiedzi odnoszące się do (niskiej) temperatury wody/rzeki
its low/freezing temperature its icy cold temperature its cold water its coldness / coolness its low temperature it being icy cold the cold temperature of it the (very) low temperature of it the fact that it is cold how cold it is	odpowiedzi akceptowane ze względu na element, który łączy niską temperaturę z rzeką

its icy cold water and steep banks the water being icy-cold and the banks very steep	akceptowane dodanie informacji o stromych brzegach do poprawnej odpowiedzi
being/beeing in freezing water swimming in the icy cold water low temperature water cold temperature in water icey cold water river being icey the water always being (icy) cold how cold is the river	odpowiedź zawierająca dopuszczalny błąd

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
getting over the cold temperature the icy coat on the race day not to get frozen getting to the finish line coping with the low temperature temperature water icy top ice cold/ icy cold not getting freezing cold icy cold structure ice and cold / usually ice cold iced cold water river being usually icely ice water	odpowiedź niejasna
taking the bed with you the depth of the water ice and cold water ice and cold temperature ice on the river	odpowiedź niezgodna z tekstem
steep banks the steep bank of the river	odpowiedź nie pasująca do otoczenia luki / niezgodna z tekstem
the cold/icy temperature(s) dealing with the cold temperature icy cold temperature the temperature water	odpowiedź nieprecyzyjna
the water/river is icy cold river is usually ice cold it's temperature the river low temperature it is icy cold water withstand icy cold water endure cold temperatures	odpowiedź niespójna z otoczeniem luki

coat water in the river	odpowiedź zawierająca błąd zmieniający znaczenie wyrazu
isy cold water	odpowiedź zawierająca zapis odzwierciedlający brzmienie wyrazu
cold temperature in watter/wather icely cold wather in river frizing temperature of the river	błąd w wyrazie o wysokiej frekwencji

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie ze słuchu uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)
3.1.	in ninteen sixti-six
3.2.	ther is parad
3.3.	10 secunds
3.4.	cold temprature of the river

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		Poprawna odpowiedź	
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	Wersja arkusza	
			A	B
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne […].*	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	D	D
4.2.			C	C
4.3.			B	B
4.4.		III.7) Zdający wyciąga wnioski z informacji zawartych w tekście.	C	C
4.5.		III.1) Zdający określa główną myśl tekstu […].	A	A

Zadanie 5.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		Poprawna odpowiedź	
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wersja arkusza	
			A	B
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne […].*	III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	D	E
5.2.			B	C
5.3.			A	F
5.4.			F	A
5.5.			E	D

Zadanie 6.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		Poprawna odpowiedź	
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	Wersja arkusza	
			A	B
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne […].*	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B	C
6.2.			C	D
6.3.			D	A
6.4.		III.1) Zdający określa główną myśl tekstu […].	A	B

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
6.5.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne […].* V. Przetwarzanie wypowiedzi. *Zdający zmienia formę przekazu […] pisemnego […].* I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym […] informacje sformułowane w tym języku obcym.	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
6.6.			
6.7.			III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.
6.8.			III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.

Uszczegółowienia do zadania 6.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 6.5.

Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na różnicę pomiędzy nowoczesnymi/nowymi skrzypcami a tymi, które zostały wykonane przez Stradivariusa.

Wymagany jest poprawny zapis wyrazów o wysokiej frekwencji, kluczowych dla rozwiązania zadania, np. *modern*, *violin, create, make*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)	
modern violins and those created by Stradivari	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)	
(the) Stradivari violins and the contemporary/modern/new ones Stradivari(’s) violins and modern violins Stradivari violins and these made by modern-day violin makers Stradivari violins compared to the modern ones Stradivari violins and violins produced recently Stradivari’s 300 year old violins and the new ones modern violins and those of Stradivari modern violins and those crafted by Stradivari violins made by Stradivari and newly made Stradivaris and violins produced recently a Stradivari violin and a modern one properties of new violins and Stradivari violins	
Stradivarius / Antonio’s violins and those made by modern-day violin makers	akceptowany alternatywny zapis nazwy oraz wykorzystanie imienia w odpowiedzi zamiast nazwiska
Stradivarus / Stradivary / Stradvari (violins) compared to the modern ones modern violins and those by Stradivari	odpowiedź zawierająca dopuszczalny błąd

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
rare violins and old ones popular violins and Stradivari violins Stradivari violins today new violins antique/vintage and modern-day violins new violin and the ones made 300 years ago the new makers and old makers of violins	odpowiedź niezgodna z tekstem
Stradivari violins are superior to modern ones violins made by Stradivari than/then new violins Stradivari violins to new ones Stradivari or new violins a new violin over the Stradivari violin	odpowiedź nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę

modern and old violins famous older and modern violins Stradivari violins and regular violins Stradivari violins and another violin different violins modern-day instruments and Stradivari instruments	odpowiedź nieprecyzyjna
playing old or new violin Stradivari violins and the new properties superior violins and modern ones it is in the case of modern violins unique properties of violins new makers of violins old and the newest ones violins Stradivari violin is the best but the old one Stradivari violins and modern once professional violins Stradivari violins and the modern one's	odpowiedź niejasna
Stradivari violines and modern ones voilins made by Stradivari and new ones	wymagany poprawny zapis kluczowego wyrazu *violin*

Zadanie 6.6.

Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na fakt, że skrzypce, o których mowa, były najstarszymi (stworzonymi przez Stradivariusa).

Nie jest wymagane użycie wyrazu *violin*; użycie wyrazu *instrument* lub *one* jest akceptowane.

Wymagany jest poprawny zapis wyrazu o wysokiej frekwencji, kluczowego dla rozwiązania zadania, np. *oldest*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)	
the oldest (Stradivari) violin	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)	
the oldest instrument the oldest of those violins the oldest one the oldest Stradivari the oldest the oldest of them/these the oldest of these instruments 62% would have taken a new violin while the oldest one	

the oldest of the tested violin the oldest of violins oldest oldest violin the oldest Stradivari's violin the oldest viollin	odpowiedź zawierająca dopuszczalny błąd

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
the new violin the violin made by modern-day makers	odpowiedź niezgodna z tekstem
the oldest violin in the world	odpowiedź poprawna uzupełniona elementem niezgodnym z tekstem
the old violin (made by Stradivarius) the violin made by Stradivari the violin created in the 17th century	odpowiedź nieprecyzyjna
(the) eldest very old Stradivari violin is the best but the old one	odpowiedź niejasna
violins created/made by Stradivarius choosing the oldest Stradivarius violin the oldest violins modern ones 62% would have taken a new violin	odpowiedź nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę

Zadanie 6.7.

Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na fakt, że John był rozbawiony swoimi komentarzami nagranymi w czasie eksperymentu LUB swoimi (błędnymi) odczuciami dotyczącymi gry na instrumentach LUB pewnością swoich opinii o instrumentach, na których grał LUB tym, że nie udało mu się rozróżnić, na którym instrumencie grał.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)	
the comments he made about the instruments / his wrong impressions of the violins he played / the certainty of the opinions he gave about the instruments	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)	
his comments (recorded/given) his comments made about the violins the certainty of his comments the wrong comments he made about the instruments the incorrectness of his comments his comments being wrong his misconceptions his wrong convictions	odpowiedzi związane z komentarzami Johna nagranymi podczas eksperymentu

his own comments about the instruments he played how wrong his comments were how sure he was of his comments the recording of his comments	
his impressions (about the violins) how sure he was about his impressions the fact that he had wrong impressions hearing his wrong impressions of the instruments his previous/earlier impression(s) about the instruments (expressed)	odpowiedzi związane z (błędnymi) odczuciami Johna dotyczącymi gry na instrumentach podczas eksperymentu
his own confident answers/comments how certain he was (of his opinions) how certain he sounded how sure he was despite having wrong impressions	odpowiedzi związane z pewnością Johna co do swoich opinii na temat instrumentów, na których grał
his inability / not being able to tell the difference between the violins how he couldn't tell the difference between the violins	odpowiedzi związane z tym, że John nie mógł rozróżnić, na którym instrumencie grał
how mistaken/wrong he was the fact that his judgements were so wrong being wrong	akceptowane odpowiedzi, które wskazują, że John jest rozbawiony tym, że nie miał racji w swoich ocenach
how wrong his comments was how sure was he of his comments how wrong and confident he was while commenting the violins he played the coments he made his wrong impresions how confidently incorrect he was his comments about the violines he played	odpowiedź zawierająca dopuszczalny błąd

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
not being able to tell the difference not feeling any difference his impressions and assurance the comments (about the violins he played) his attitude how sure the comments were his performance the results his confidential opinion comments about instruments his reactions mistakes that he did his own mistakes	odpowiedź nieprecyzyjna

his first impressions how crazy his comments were his wrong assumptions and how sure he was the impressions he made his previous decisions the quality of the sound result of the research comments someone made the difference in sound of violins hilarious/funny comments having no clue about the origin of violins similarity in sound the similarity of the old and new violins' sounds old violin no difference between new one violin and Stradivari violin experience of a lifetime his comments about the violin he played how hard it was to identify the instruments good quality of new violins his expectations his confident yet wrong predictions by the fact he couldn't recognize violins	odpowiedź niezgodna z tekstem
the comments he make how crazy my comments were couldn't telling the difference not be able to told a difference between the instruments he couldn't tell a difference when he thought he would	odpowiedź niespójna z otoczeniem luki
hearing comments laughed out loud how different were his impressions his impressions are at the time his impression was at the time his confidence in choosing Fritz about no telling the difference commentaries the words he had said the fact he couldn't tell the difference between Stradivari and modern his wrongful assumptions	odpowiedź niejasna
koments	odpowiedź odzwierciedlająca brzmienie wyrazu
her confidence in her comments about the instruments her confidence when telling her comments how she couldn't see the difference	nieakceptowane odpowiedzi, z których wynika, że John Soloninka był kobietą

Zadanie 6.8.

Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują, że eksperyment jest niemiarodajny, ponieważ skrzypkowie nie grali (wystarczająco) długo/przez wiele godzin/dłużej.

Wymagany jest poprawny zapis wyrazów o wysokiej frekwencji, kluczowych dla rozwiązania zadania, np. *long*, *enough*, *time, many.*

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

<table>
<tr><th colspan="2">Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)</th></tr>
<tr><td colspan="2">the instruments/violins (for) long enough</td></tr>
<tr><th colspan="2">Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)</th></tr>
<tr><td>the violins for hours, but only 20 minutes
the violins/instruments long enough
violins more
the violins for enough time
the instruments for enough time to get the most of them
more
more time
(much) longer
longer than 20 minutes
for more than 20 minutes
much time to see real difference
as many hours as they should
as/so long as they should (have)
long enough to get the most out of violins
for a long enough time
for enough time
for a (really) long time
for many hours
for long hours but only for twenty minutes
for long enough
(at least) for many hours
for a longer amount of time
for long
long</td><td>akceptowane wyrażenia, które wskazują, że skrzypkowie powinni grać dłużej na instrumentach / nie grali wystarczająco długo</td></tr>
<tr><td>enough (time)
long enough time
a few hours at least
many hours
enough time to test violins
at least for few hours
enough amount of hours
instrument for a longer period of time</td><td>odpowiedź zawierająca dopuszczalny błąd</td></tr>
</table>

for longer (time) for enough time on each instrument the instruments for very long for hours but only 20 minutes what couldn't give them full experience the voilins long enough	
(for) many hours in a concert hall long enough and in a concert hall long enough in right place	akceptowane dodanie do poprawnej odpowiedzi informacji o miejscu, w którym był przeprowadzany eksperyment
the violins long enough during the experiment	odpowiedź uzupełniona elementem zgodnym z tekstem

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
before the performance all the instruments in good conditions before the test and that they tested the violins in air-conditioned room more time with instruments	odpowiedź niezgodna z tekstem
them (long) enough hours testing them long time enough enough long (time) enough of violins more violins have all concert have good enough conditions all concert so much time more longer time for many hour for right time and right place for too long	odpowiedź niejasna
spend longer time to play violins give them full experience	odpowiedź niespójna z otoczeniem luki
in special place like a concert hall in a different place in/at the concert hall the violins in a concert hall	odpowiedź odnosząca się do lokalizacji, która jest wspomniana przed luką
how they should	odpowiedź nieprecyzyjna
long enogth	odpowiedź zawierająca błąd w wyrazie o wysokiej frekwencji

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią i z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie tekstów pisanych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)
6.5.	modenr violins and Stradivarius violins
6.6.	the oldest voiolin
6.7.	his own comennts
6.8.	long enought

Znajomość środków językowych

Zadanie 7.

Zadanie	**Wymagania określone w podstawie programowej**		**Poprawna odpowiedź**	
			Wersja arkusza	
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	**A**	**B**
7.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].	D	C
7.2.			B	A
7.3.			A	D
7.4.			A	B
7.5.			B	A
7.6.			C	D

Zadanie 8.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej	
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
8.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	1. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].
8.2.		
8.3.		
8.4.		

Uszczegółowienia do zadania 8.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Zadanie	Odpowiedzi **poprawne** (1 pkt)
8.1.	industrial / post-industrial / postindustrial / industrialised / industrialized
8.2.	strength / strongness / strengths
8.3.	neighbourhood / neighbourhoods / neighborhood
8.4.	gradually

Zadanie	Przykłady odpowiedzi **niepoprawnych** (0 pkt)
8.1.	industries / industry / industrially / industrialization / industrious
8.2.	strongest / stronger / strenght / strenghth / strong / strongly / strengthening
8.3.	neighbours / neighbouring
8.4.	gradiation / gradient / gradualy / graduation / graduality

Zadanie 9.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej	
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
9.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	1. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].
9.2.		
9.3.		
9.4.		

Uszczegółowienia do zadania 9.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Zadanie	**Poprawna** odpowiedź (1 pkt)
9.1.	was being served (by them / to me) / was being delivered / was being brought
9.2.	rather you sent / rather that you sent / rather (that) you send / rather have you send / rather you did send
9.3.	accused John/him of entering/having entered / accused John of coming into / accused John of going into / accused John of getting into / accused John of coming inside / accused John of going inside
9.4.	must have left, must've left

Zadanie	Przykłady odpowiedzi **niepoprawnych** (0 pkt)
9.1.	was served / was beeing served / was serving by them / were being served / has been served / was being serving / had been served / is being served / being served / having being served / having been served / has been serving / was being given
9.2.	rather send / rather sending / rather prefer you to send / rather want you to send / rather you to send / rather you sending / rather if you send / rather you have sent / rather have you sending / rather be sent / rather like you to send / rather get you to send / rather should send / rather choose you to send / rather ask you to send / rather you would send / rather you should send / rather you send me / rather you were to send
9.3.	accused John for/about/on entering / acused John of entering / accused John of going in her room / accused John that he (had) entered / was accused that he entered / had accused John of entering / accused John of entering to /

	accused John to enter / is accused of entering / accused me of entering / has accused John of entering / accused John of coming to
9.4.	must leave / must left / must have let / must have forgotten to bring / must had left / must have forgotten / must have put / must have / must check if I left / must have laid

Uwagi do zadań 8. i 9.

1. Odpowiedź uznaje się za poprawną **tylko** wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są **w pełni poprawne** gramatycznie i ortograficznie, a ponadto w zadaniu 9. wpisywany fragment nie przekracza **pięciu** wyrazów.
2. Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania.**

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tych zadań nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 8. w pracach zdających, którym przyznano takie dostosowanie

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)
8.1.	industriall
8.2.	strenth, strenght
8.3.	neihgbourhood, neighbourhod
8.4.	gradualy

Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 9. w pracach zdających, którym przyznano takie dostosowanie

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)
9.1.	was being servd, was bein served / was beeing served
9.2.	rahter you sent
9.3.	acused John of entering
9.4.	must hav left

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 wyrazów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz temat wybrany przez Ciebie. Zakreśl jego numer.

1. Coraz więcej młodych ludzi decyduje się na zwiedzanie Europy koleją. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz wady i zalety korzystania z tego środka transportu podczas podróży zagranicznych.
2. Udało Ci się kupić bilet na wydarzenie sportowe, na które od dawna chciałeś/chciałaś pójść. Napisz **artykuł** do gazety, w którym opiszesz przebieg sportowej rywalizacji podczas tego wydarzenia i uzasadnisz, dlaczego lepiej uczestniczyć w takich wydarzeniach osobiście niż oglądać ich transmisje w mediach.

Ogólne wymagania egzaminacyjne

I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie tworzy [...] w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].

IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający [...] reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach [...].

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne (rozprawka)

I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii […].

V.8) Zdający stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją.

V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.

V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne (artykuł)

I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

V.2) Zdający opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości […].

V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii […].

V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.

V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- zgodność z poleceniem (elementy treści + elementy formy)
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zgodność z poleceniem

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę elementy treści oraz elementy formy, które zostały zrealizowane w wypowiedzi, oraz jakość realizacji tych elementów.

Elementy treści. Realizację każdego z pięciu elementów treści ocenia się na skali 2–1–0 zgodnie z TABELĄ A.

TABELA A Zgodność z poleceniem: elementy treści

<table>
<tr><th colspan="2">Elementy treści</th><th>2</th><th>1</th><th>0</th></tr>
<tr><td rowspan="5">1. Wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi</td><td rowspan="2">R*</td><td>teza jest jasna, zgodna z tematem ORAZ argumentacją przedstawioną w rozwinięciu</td><td>teza nie jest w pełni poprawna, np.
– teza nie jest w pełni zgodna z tematem ALBO argumentacją przedstawioną w rozwinięciu
– teza znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu</td><td>brak tezy

teza zawiera poważne usterki, np.
– teza jest niezgodna z tematem
– teza znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu
– teza niejasna, trudna do wskazania

wstęp niekomunikatywny</td></tr>
<tr><td colspan="3">W pełni poprawna teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, może być zakwalifikowana maksymalnie na poziom 1.</td></tr>
<tr><td>A*</td><td>wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, np. w formie pytania lub cytatu</td><td>wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np.
– wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne
– bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki)
– ciekawe, oryginalne, ALE odbiegające od tematu</td><td>brak wprowadzenia

wprowadzenie niezgodne z tematem

wprowadzenie niejasne

wprowadzenie niekomunikatywne</td></tr>
<tr><td>L*</td><td>wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący</td><td>wstęp nie jest w pełni poprawny, np.
– nie określa celu
– określa cel/powód pisania listu, ALE odbiega od tematu</td><td>brak wstępu

wstęp niezgodny z tematem

wstęp niejasny</td></tr>
</table>

		cel/powód pisania listu	– cel nie jest określony jasno – wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	wstęp niekomunikatywny
2. Pierwszy element tematu **3. Drugi element tematu**	**R A L**	wieloaspektowa ORAZ/LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchowna realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. – zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając; – zdający odnosi się do 1-2 aspektów i omawia je niezbyt szczegółowo	brak wypowiedzi wypowiedź bardzo pobieżnie dotykająca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/ określenie, nie rozwijając go/jej wypowiedź nie jest komunikatywna wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu
4. Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	**R A L**	zakończenie zgodne z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi zakończenie znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodne z treścią wypowiedzi zdający stosuje zakończenie schematyczne (sztampowe), np. ogranicza się do przeformułowania tezy zdający powtarza wstęp w zasadzie tymi samymi słowami	brak zakończenia zakończenie nie jest komunikatywne zakończenie nie jest zgodne z tematem zakończenie znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodne z treścią wypowiedzi
5. Fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	**R A L**	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Elementy formy. Realizację każdego z czterech elementów formy ocenia się na skali 1–0 zgodnie z TABELĄ B.

TABELA B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	**1**	**0**
1. Elementy charakterystyczne dla formy	**R**	teza jest umiejscowiona we wstępie	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i odpowiedni zwrot kończący	
2. Kompozycja	**R A L**	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny, wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
3. Segmentacja	**R A L**	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest merytorycznie uzasadniony	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
4. Długość pracy	**R A L**	długość pracy mieści się w granicach 180–280 wyrazów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 w danym podkryterium.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z TABELĄ C.

TABELA C

Elementy treści	Elementy formy		
	4–3	2–1	0
10	5 pkt	4 pkt	3 pkt
8–9	4 pkt	3 pkt	2 pkt
6–7	3 pkt	2 pkt	1 pkt
4–5	2 pkt	1 pkt	0 pkt
2–3	1 pkt	0 pkt	0 pkt
0–1	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo: za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5, a elementy formy oceniono na 2, za *zgodność z poleceniem* przyznaje się 1 punkt.

Uszczegółowienia dotyczące oceniania elementów treści i elementów formy

ROZPRAWKA

Temat

Coraz więcej młodych ludzi decyduje się na zwiedzanie Europy koleją. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz wady i zalety korzystania z tego środka transportu podczas podróży zagranicznych.

Rozprawka to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Autor rozprawki „za i przeciw" powinien przedstawić argumenty za i przeciw, odpowiednio sygnalizując przyjęty schemat w tezie wspartej adekwatnymi argumentami i właściwym zakończeniem.

Dobrze napisana rozprawka:

- zawiera we wstępie zgodną z tematem, jasno sformułowaną tezę, która zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki
- w rozwinięciu omawia zagadnienie w sposób przejrzysty, logiczny; wszystkie argumenty przedstawione w rozwinięciu konsekwentnie wspierają postawioną tezę
- zawiera podsumowanie zgodne z tezą oraz argumentacją przedstawioną w rozwinięciu
- charakteryzuje się stylem formalnym.

Teza

1. Aby teza rozprawki była uznana za zgodną z tematem, wymagane jest odniesienie się do zagadnienia, jakim jest korzystanie z kolei podczas podróży zagranicznych, oraz stwierdzenie, że w pracy będą rozpatrywane dobre i złe strony takiego rozwiązania (wymaga tego ten typ rozprawki). Akceptowane jest zarówno podróżowanie po innych krajach, jak i przejazd koleją z Polski za granicę.
2. Nie ma znaczenia, czy zdający odnosi się w tezie do młodych ludzi, czy do ludzi ogólnie.
3. Teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki, tj. zdający musi przedstawić istotę tematu oraz wskazać, że prezentowane będą zalety i wady. Na przykład: *… są plusy i minusy takiego rozwiązania…*; *…ma wiele zalet, ale spowoduje też wiele problemów*, np. *Nowadays, more and more young people are deciding to travel around Europe by train. There are lots of advantages and disadvantages of choosing this means of transport.*
4. Jeśli teza jest pytaniem, które nie zapowiada struktury rozprawki, np. *Czy to dobry pomysł?, Czy to dobry czy zły pomysł?* uznaje się ją za odbiegającą od tematu. Wyjątkiem jest sytuacja, kiedy pytanie jednoznacznie zapowiada, że będą omawiane zalety i wady, np. *Currently, an increasing number of teenagers are deciding to travel abroad by train. What are the pluses and minuses of such a decision?*
5. Fakt, że teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, jest poważną usterką w zakresie zgodności z tematem. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki ORAZ jest niezgodna z treścią rozwinięcia, jest kwalifikowana na poziom 0 (np. rozprawka „za i przeciw" z jednostronną tezą oraz dwustronną argumentacją).

6. Użycie zwrotów typu: *Moim zdaniem, Według mnie* nie wpływa na obniżenie jakości tezy w rozprawce „za i przeciw”, jeśli zdający wskazuje w tezie na zalety i wady danego zjawiska.
7. Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. stwierdzenie, że wiele osób korzysta z kolei podczas podróży zagranicznych / zwiedza Europę koleją, nie jest tezą, np. *Nowadays people are more and more interested in travelling around Europe by train.*
8. Zdający może odnieść się do podróży zagranicznych / podróży po Europie pociągiem.
9. Zdający może użyć różnorodnych wyrażeń, które wskazują na podróżowanie koleją, np. *rail travel* / *travelling by* (*long-distance*) *train* / *take the local train / catch a train / railway.*
10. Jeśli zdający używa określeń, które odnoszą się do podróżowania koleją, ale nie wskazuje jednoznacznie, że chodzi o zagraniczne podróże, teza jest kwalifikowana jako odbiegająca od tematu.
11. Teza, która nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, a jednocześnie pomija inny istotny element tematu, jest kwalifikowana jako niezgodna z tematem, np. *More and more people travel by train. Is it a good choice?*
12. Rozpatrując zgodność tezy z treścią pracy, bierze się pod uwagę jej zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.
13. Teza, w której kluczowe elementy są niekomunikatywne, jest kwalifikowana jako niezgodna z tematem.
14. Jeżeli zdający stawia dwie różne tezy, to teza jest traktowana jako trudna do wskazania.

Nowadays more and more people are deciding to travel abroad by train. There are lots of advantages as well as disadvantages of such a choice.	Teza zgodna z tematem, zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki.
These days young people often choose to travel by train. There are benefits and drawbacks of this way of travelling. *Many young people decide to use public transport when they travel abroad. This has advantages and disadvantages.*	Teza odbiegająca od tematu
Is it a good idea to travel in Europe by train?	Teza odbiegająca od tematu (teza jest pytaniem, które nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, to nie jest teza jednostronna).
It is a good idea to travel around Europe by train.	Teza jednostronna odbiegająca od tematu.
There are good and bad sides of sightseeing in Europe.	Teza niezgodna z tematem.
When people complete their secondary school education, they often decide to travel abroad by train for a year to see the world and have some rest before studying at university.	Brak tezy.

Elementy tematu

1. Elementami są: (1) wady i (2) zalety korzystania z kolei podczas podróży zagranicznych.
2. Jeśli argument przedstawiony przez zdającego jest sprzeczny z tematem, np. dotyczy ewidentnie podróży koleją po własnym kraju, nie bierze się tego argumentu pod uwagę, oceniając dany element.
3. Akceptowane jest realizowanie tematu poprzez odniesienie się do osób z zagranicy podróżujących pociągiem po Polsce.
4. Wady i zalety mogą być przedstawione z punktu widzenia podróżnego, społeczeństwa, jak i firmy kolejowej.
5. Jeśli z całej pracy zdającego nie wynika jednoznacznie, że dotyczy korzystania z kolei za granicą, taka wypowiedź jest uznawana za odbiegającą od tematu i jest kwalifikowana w każdej części pracy maksymalnie na poziom 1.
6. Jeśli zdający odnosi się w tezie do korzystania z kolei za granicą, nie jest wymagane powtarzanie tej informacji w dalszej części pracy, pod warunkiem że argumentacja nie wyklucza podróży zagranicznych.
7. Jeśli zdający odnosi się do korzystania z kolei za granicą jedynie w zakończeniu, taka realizacja tematu jest traktowana jako odbiegająca od tematu i jest kwalifikowana w poszczególnych elementach tematu maksymalnie na poziom 1.
8. Akceptowana jest argumentacja, w której zdający porównuje podróż pociągiem z innymi środkami transportu pod warunkiem, że wskazuje to na wadę/zaletę podróży koleją.
9. Jeśli cała praca zdającego dotyczy korzystania z publicznych środków transportu podczas podróży zagranicznych, taka realizacja jest uznawana za odbiegającą od tematu i jest kwalifikowana w każdej części pracy maksymalnie na poziom 1, pod warunkiem że argumentacja nie wyklucza podróży koleją.

Zgodność z tematem

Coraz więcej młodych ludzi decyduje się na zwiedzanie Europy koleją. } „główka”

Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz wady i zalety korzystania z tego środka transportu podczas podróży zagranicznych.

elementy tematu

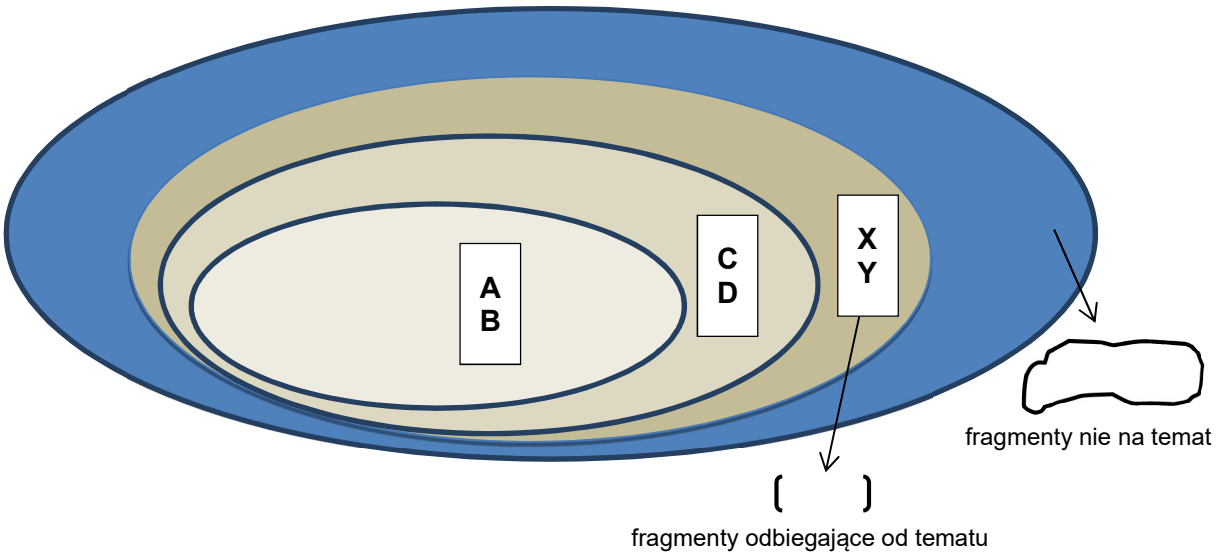

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:
   - ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
   - ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
     - atrakcyjność Europy jako miejsca do zwiedzania koleją.

   Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.
2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:
   - luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
     - podróżowanie koleją we własnym kraju.

   Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.
3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:
   - w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
     - rozważania dlaczego warto podróżować od najmłodszych lat
     - wady i zalety podróżowania po Europie innym środkiem transportu, np. samolotem
     - wady i zalety podróżowania po Europie/świecie (bez odniesienia do kolei).

   Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu/wyrażenia kluczowego dla pracy, np. *tram* zamiast *train*, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za element rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być jednocześnie realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
8. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.
9. Jeśli zdający nadaje tytuł rozprawce, nie bierze się go pod uwagę, oceniając pracę.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

1. Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę zgodność tej części pracy z rozwinięciem wypowiedzi.
2. Jeśli w rozwinięciu zdający podaje wady i zalety, a w podsumowaniu pisze, zgodnie z przedstawioną argumentacją, że jest więcej wad/zalet, to takie zakończenie jest akceptowane jako zgodne z treścią i tematem.

Przykład schematycznego zakończenia rozprawki	Przykład zakończenia znacznie odbiegającego od tematu
All things considered, rail travel around Europe has lots of advantages as well as disadvantages for young people.	*To sum up, when people travel abroad, they broaden their horizons.*

Uwagi dodatkowe:

Jeśli w rozprawce występują fragmenty, które są wypunktowaniem wad i/lub zalet, segmentacja pracy jest kwalifikowana na poziom 0.

ARTYKUŁ PUBLICYSTYCZNY

Temat

Udało Ci się kupić bilet na wydarzenie sportowe, na które od dawna chciałeś/chciałaś pójść. Napisz **artykuł** do gazety, w którym opiszesz przebieg sportowej rywalizacji podczas tego wydarzenia i uzasadnisz, dlaczego lepiej uczestniczyć w takich wydarzeniach osobiście niż oglądać ich transmisje w mediach.

W artykule publicystycznym zdający wyraża swoje stanowisko wobec problemu/zjawiska społecznego wskazanego w poleceniu. Celem artykułu jest rzeczowe przedstawienie omawianej kwestii. Artykuł może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, komentarze odautorskie, ocenę faktów, elementy opinii oraz może również podejmować próbę kształtowania opinii czytelników.

Dobrze napisany artykuł:

- ma tytuł przyciągający uwagę czytelnika
- zawiera wstęp, w którym autor stara się zachęcić czytelnika do przeczytania tekstu, np. przywołując fakt lub anegdotę, sygnalizując temat artykułu w formie pytania, używając barwnego języka
- może zawierać pytania zachęcające czytelnika do dalszych rozważań na temat poruszany w tekście
- zawiera zakończenie, zgodne z treścią artykułu.

Wstęp

1. Aby wstęp był uznany za zgodny z tematem, zdający powinien nawiązać w nim na przykład do zawodów sportowych, uczestniczenia w nich jako widz lub kwestii współzawodnictwa, np. *Many people believe that if you want to be a sport legend, you have to be born one, but what I believe in is that even if you are not a superstar you can still participate in huge sports events.*
2. Zdający nie musi odnosić się we wstępie do elementów tematu.
3. Nie jest akceptowany wstęp, który w żaden sposób nie wiąże się z tematem artykułu.
4. Jeśli zdający pisze wstęp typowy dla listu, jest on kwalifikowany maksymalnie na poziom 1.

5. Wstęp, który dotyczy wydarzenia sportowego lub zakupu biletów na to wydarzenie, ale nie ma cech oczekiwanych od artykułu prasowego (oryginalność / ciekawy sposób wprowadzenia tematu) jest traktowany jako schematyczny/typowy dla innego typu tekstu, np. *Yesterday I bought my dream ticket for a sports event. The ticket was very expensive but I wanted to see this event with my own eyes.*

Przykłady wstępów zgodnych z tematem i ciekawych	**Przykłady wstępów schematycznych / pasujących do innej formy wypowiedzi**
Have you ever watched a football game on TV and wondered what it would be like if you were there in person? That's exactly what happened to me last month. I decided to make my dream come true and bought a ticket for the Champions League match.	*Many people watch sports events at home on TV. In this article I'll try to tell you why it is so much worse than live events.*
It seems that people lose interest in sports events more and more. I feel like among teenagers barely anyone is excited about them these days. Or if they are – they only want to watch them from the comfort of their homes. But my own recent experience proves that seeing sports events live is worth it.	*I took part as a spectator in an interesting race recently and I want to tell you all about it.*
	There are good and bad sides of going to exciting sports events.

Elementy tematu

Elementami są:
(1) opis przebiegu sportowej rywalizacji podczas wydarzenia, <u>oraz</u>
(2) uzasadnienie, dlaczego lepiej uczestniczyć w takich wydarzeniach osobiście niż oglądać ich transmisje w mediach.

(1) opis przebiegu sportowej rywalizacji podczas tego wydarzenia

Aby uznać pierwszy element tematu za zrealizowany, wymagane jest, aby w wypowiedzi zdający zrelacjonował przebieg sportowej rywalizacji podczas wydarzenia sportowego, np. meczu siatkówki. Opis rywalizacji rozumiany jest jako odniesienie na przykład do współzawodnictwa, wygranej, rywalizujących drużyn lub zawodników, ich zachowania w stosunku do siebie nawzajem.

Jeżeli zdający przedstawia okoliczności związane z tym wydarzeniem, np. czas trwania, miejsce, liczbę drużyn/zawodników, ale nie opisuje przebiegu rywalizacji, taka realizacja jest kwalifikowana maksymalnie na poziom 1. Informacje dotyczące okoliczności mogą być traktowane jako element rozwijający.

Przedstawienie uczuć związanych z wynikiem zawodów jest traktowane jako element rozwijający opis sportowej rywalizacji, np. *On seeing the winning goal, I felt as if I was about to explode with happiness.*

Jeśli zdający, zamiast zrelacjonować przebieg zawodów, które już się odbyły, przedstawia planowany przebieg takiego wydarzenia w przyszłości, ponieważ ma wiedzę jak to się zwykle odbywa, taka realizacja tego elementu tematu jest akceptowana.

Jeżeli zdający opisał swoją rywalizację w zawodach, które mogą wymagać wniesienia opłaty (np. udział w maratonie), i przedstawił zalety osobistego uczestnictwa w takim wydarzeniu, porównując to do oglądania sportu w mediach, to taka realizacja tematu jest akceptowana.

Jeśli zdający opisał przebieg rywalizacji, którą obserwował jako widz, a następnie przedstawił zalety uprawiania sportu z perspektywy zawodnika, to taka realizacja drugiego elementu jest kwalifikowana na poziom niższy.

Jeśli zdający odnosi się do rywalizacji w kontekście innym niż sportowy, np. konkurs piosenki, piknik rodzinny, taka realizacja tego elementu tematu nie jest akceptowana. Akceptowane jest zrelacjonowanie wyłącznie zawodów sportowych z elementem współzawodnictwa.

(2) wyjaśnienie, dlaczego lepiej uczestniczyć w takich wydarzeniach osobiście niż oglądać ich transmisje w mediach.

Aby uznać drugi element tematu za zrealizowany, wymagane jest, aby w wypowiedzi zdający wyjaśnił, dlaczego lepiej uczestniczyć w wydarzeniach sportowych osobiście niż oglądać ich transmisje w mediach. Z tekstu musi jasno wynikać opozycja: na żywo vs. w mediach.

Zdający może wskazać na przykład na:
- poczucie wspólnoty z innymi uczestnikami wydarzenia sportowego, którzy dopingują tę samą drużynę, np. *Attending sports events helps build a sense of community with all the spectators who support the same team. You can hardly have the same experience when you are watching the event on TV.*
- przeżycie niezapomnianych emocji, np. *It's worth attending sports events because the emotions you experience are unlike anything else. Surely, that can't be compared to the emotions felt while sitting on a sofa in front of TV.*
- inspirację do uprawiania sportu, dbania o siebie, np. *Watching professional athletes live, rather than on TV can be more inspirational. It might encourage you to take up a sports activity because you see real people with their ups and downs and struggling just like everybody else.*

Przedstawienie atmosfery kibicowania / emocji związanych z uczestnictwem w wydarzeniach sportowych na żywo może być traktowane jako element rozwijający argumentację w drugim elemencie tematu.

Jeśli realizując drugi element tematu, zdający opisuje atmosferę kibicowania / swoje pozytywne wrażenia z uczestnictwa w wydarzeniu na żywo i stwierdza, że to lepsze niż oglądanie w mediach, ale nie omawia, dlaczego jest to lepsze, taka realizacja tego elementu jest kwalifikowana na poziom niższy.

Jeżeli zdający odwróci sytuację i poda argumenty, dlaczego oglądanie wydarzeń sportowych w mediach jest gorsze od uczestniczenia w nich na żywo, taka realizacja tego elementu tematu jest akceptowana.

Zgodność z tematem

Udało Ci się kupić bilet na wydarzenie sportowe, na które od dawna chciałeś/chciałaś pójść. } „główka”

Napisz **artykuł**, w którym

opiszesz przebieg sportowej rywalizacji podczas tego wydarzenia
element 1

i uzasadnisz, dlaczego lepiej uczestniczyć w takich wydarzeniach osobiście niż oglądać ich transmisje w mediach.
element 2

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:
   - ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
   - ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
     – opis okoliczności zakupu biletu
     – informacje dotyczące zorganizowanego wydarzenia sportowego, które nie są związane z przebiegiem rywalizacji, np. komfort obiektu sportowego, różnego rodzaju usługi dostępne dla kibiców, lub przygotowania do uczestnictwa w tym wydarzeniu.

   Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.
2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:
   - luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.:
     – współzawodnictwo w innej dziedzinie niż sport
     – zalety oglądania wydarzeń sportowych w mediach.

   Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.
3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:
   3. w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.:
      – opis kariery ulubionego sportowca.

   Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. W Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu, który jest kluczowy dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za element rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.

7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest też wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
8. Jeśli całość ostatniego akapitu jest realizacją drugiego elementu polecenia, ta część pracy jest traktowana jako rozwinięcie. Oznacza to, że zdający pominął zakończenie.
9. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.

Jeśli w podsumowaniu, zamiast nawiązać do treści artykułu zdający, np. zachęca do przeczytania artykułu / wyraża nadzieję, że artykuł się czytelnikom podobał, taka realizacja jest traktowana jako zakończenie schematyczne.

Przykłady schematycznego zakończenia artykułu	Przykład zakończenia znacznie odbiegającego od tematu
It's better to watch sports events live than on TV.	*In the future sports will be more popular / there will be more stadiums and sports venues.*
I'm looking forward to your reactions to my article. Give your comments.	

Elementy formy:

Wyrażenia typowe dla listu/bloga: *Dear Readers* / *Hi Everybody* nie są traktowane jako tytuł artykułu.

Akceptowane jest zakończenie artykułu, które jest krótsze od wstępu. Nie powoduje to przyznania 0 punktów w kompozycji.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności i logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna, funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami i nie zawiera fragmentów, które są sprzeczne z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania.

2 pkt	Wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
1 pkt	Wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
0 pkt	Wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.

Jeśli w pracy występuje dłuższy fragment (np. dłuższe zdanie lub 2–3 krótkie zdania), który jest niejasny/niekomunikatywny, przyznaje się 1 punkt; jeśli takich fragmentów jest więcej, przyznaje się 0 punktów.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceniania spójności i logiki wypowiedzi

1. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
   - braku połączenia między częściami tekstu, np. odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
   - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania" z jednego czasu gramatycznego na inny)
   - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują zakłócenie komunikacji, np. sprawiają, że odbiorca gubi się, czytając tekst
   - przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu tłumaczącego taką właśnie realizację danego podpunktu).
2. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
3. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
4. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.
5. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
6. Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
7. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą" na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalnych oraz struktur gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 pkt	szeroki zakres środków językowych; liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 pkt	zadowalający zakres środków językowych; w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 pkt	ograniczony zakres środków językowych; głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości

0 pkt	bardzo ograniczony zakres środków językowych; wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości ALBO zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia
Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, to liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).	

Praca może otrzymać wskazaną w tabeli liczbę punktów, jeśli spełnia wszystkie wymogi określone dla danej kategorii punktowej. Jeśli spełnia je tylko częściowo, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. praca, która charakteryzuje się szerokim zakresem leksyki, ale zadowalającym zakresem struktur gramatycznych, otrzymuje 2 punkty.

Pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych" użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2 (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych" użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych" użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe.

Pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych" użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie proste środki językowe.

Przez „naturalność" rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń. Pod pojęciem „precyzji" rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *nice*, *great*, *interesting*.

Przez „stosowność" stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość" stylu rozumie się konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Do zakresu środków językowych zalicza się środki leksykalne oraz struktury gramatyczne użyte poprawnie lub z drobnymi błędami, np. ortograficznymi, pod warunkiem że zdający stosuje te struktury odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, a kontekst, w którym ich użyto, jest jasny i zrozumiały dla odbiorcy, np. *The book was writen in the 19th century.*

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 pkt	2 pkt
liczne błędy językowe	2 pkt	1 pkt
bardzo liczne błędy językowe	1 pkt	0 pkt

1. W razie wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy na poziom niższy lub wyższy decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.
2. Błędy interpunkcyjne są traktowane jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.
3. W wypowiedziach zdających, którym przyznano dostosowanie polegające na nieuwzględnianiu błędów zapisu, w przypadku bardzo licznych błędów językowych, które nie zakłócają komunikacji lub sporadycznie zakłócają komunikację, przyznaje się 1 punkt. Jeżeli błędy językowe są bardzo liczne i często zakłócają komunikację, przyznaje się 0 punktów.
4. W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Oznaczanie błędów w wypowiedziach pisemnych

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

RODZAJ BŁĘDU	SPOSÓB OZNACZENIA	PRZYKŁAD
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	*Marek lubić czekoladę.*
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	*Marek √ czekoladę.*
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	*Słońce gżeje.*
błąd językowy i ortograficzny w jednym wyrazie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	*Słońce gżać w lecie.*
błędy w spójności/logice	podkreślenie linią falistą	*Założyłem kurtkę, bo było gorąco.*
fragment odbiegający od tematu	objęcie nawiasami kwadratowymi	[*Fragment odbiegający od tematu.*]

fragment nie na temat	otoczenie ciągłą linią	*Fragment nie na temat.*
błędy interpunkcyjne (wyłącznie na poziomie rozszerzonym)	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku interpunkcyjnego	*Było ciepło , i deszczowo.* *Zrobiłem to √ ponieważ…*

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.
Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
   - nieczytelna LUB
   - całkowicie niezgodna z poleceniem/tematem LUB
   - niekomunikatywna dla odbiorcy LUB
   - odtworzona z podręcznika lub innego źródła (nie jest wówczas uznawana za wypowiedź sformułowaną przez zdającego).
2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane z arkusza egzaminacyjnego lub od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera **mniej niż 160 wyrazów**, jest oceniana wyłącznie w kryterium zgodności z poleceniem. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach oznacza się błędy.
5. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie. W takich pracach oznacza się błędy.
7. W ocenie poprawności środków językowych nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych oraz interpunkcyjnych w wypowiedziach zdających, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego* w danym roku szkolnym (takie błędy nie są oznaczane w pracy zdającego). Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracach zdających z dysleksją, dysgrafią i dysortografią

to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności środków językowych. Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

8. Wyrazy zapisane przy użyciu skrótów, np. *thx*, *CU*, oznacza się jako błędy ortograficzne.
9. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film, band,* np*. film „M jak miłość”, „Świat Dysku” magazine*.
   Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.
10. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.
11. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli wyraz *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
12. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją, np. *at home* (2 wyrazy), *for a change* (3 wyrazy), 1789 (1 wyraz), 10.01.2024 (1 wyraz), *10 September 2024* (3 wyrazy).
2. Jako jeden wyraz liczone są
   - formy skrócone (*don’t, can’t, isn’t, haven’t* itd.)
   - wyrazy łączone dywizem, np. *well-built, twenty-four*,
   - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS*/*sms*,
   - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
   - liczby, bez względu na ich długość, np. *1780*.
3. Cyfry rzymskie traktuje się jak pozostałe cyfry i liczby, np. *XX* (1 wyraz), *the XXth century* (3 wyrazy).
4. Podpis nie jest uwzględniany w liczbie wyrazów.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w internecie (np. emotikony).
6. Bierze się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu, np. *I read Nowe Horyzonty* (4 wyrazy).